

A HTMT HÍREI**Zentán tartott díszülést a VMAT**

A Vajdasági Magyar Akadémiai Tanács (VMAT) október elsején díszülést tartott Zentán, a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Zentai Konzultációs Központjában, másnéven a Pro Scientia Naturae Alapítvány – Oktatási Központban. A bensőséges találkozó megnyitóján Csányi Erzsébet, a VMAT elnöke foglalta össze az esemény kontextusát, felköszöntötte Kastori Rudolfot és a VMAT nevében. [...] A rendezvény Lengyel László előadásával folytatódott, melynek címe: A változások követői, a fejlődés követői – napjaink agrárfejlesztéseinek bemutatása volt... Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk >](#)

XVII. Tudománytörténeti konferencia – Összefüggések a magyar néprajztudományban

A kolozsvári Babeş–Bolyai Tudományegyetem Magyar Néprajz és Antropológia Intézete, a Kriza János Néprajzi Társaság, a Kolozsvári Akadémiai Bizottság Néprajzi és Antropológiai Szakbizottsága, valamint az EME Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettudományi Szakosztálya 2025. október 10-11-e között szervezi XVII. Tudománytörténeti konferenciáját. A négy intézmény 2009–2024 között ismételt hirdetés konferenciát a kolozsvári (romániai magyar) néprajzoktatás és -kutatás történetének feltárása és népszerűsítése céljából. [...] Akárcsak az elmúlt időszakban minden alkalommal, a rendezvény házigazdája idén is a Kriza János Néprajzi Társaság... Forrás: KAB.ro: [teljes cikk >](#)

Új forráskiadványok II. Lajos király uralkodásának időszakára

Műhelybeszélgetések a Jakó Zsigmond Kutatóintézetben című sorozat második rendezvényére 2025. október 13-án, hétfőn 18 órától kerül sor az EME székházának előadótermében. Meghívott előadó C. Tóth Norbert, történész (Magyar Mediavisztikai Kutatócsoport), előadásának címe: Új forráskiadványok II. Lajos király uralkodásának időszakára... Forrás: EME.ro: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG**Hivatalosan is megnyílik a gyorsvasút Újvidék és Szabadka között**

A kéthetes intenzív tesztelést követően hivatalosan is forgalomba helyezik a Belgrád–Szabadka gyorsvasút harmadik szakaszát, amely Újvidéket köti össze Szabadkával. Az új pálya 108,1 kilométer hosszú, és lehetővé teszi a vonatok számára az akár 200 km/órás sebességgel történő közlekedést. [...] A vasútvonal mentén öt állomást is létesítettek: Verbászon, Szeghegyen, Kishegyesen, Topolyán és Szabadkán... Forrás: Vajma.info: [teljes cikk >](#)

Arcok üveg mögött című műfordító, vers- és prózamondó verseny

A Vajdasági Magyar Versmondók Egyesületének szervezésében közel ötven versmondó méretteti meg magát a Bányai János Irodalmi Alapítvány és Emlékházban, ahol a gyermek-, ifjúsági- és felnőtt kategóriák indulói világirodalmi próza és líra magyar fordításaiból adnak elő. [...] A bácsfektehegyesi eseményen a résztvevők életkora a legfiatalabb, mindössze nyolcéves versmondótól egészen a kilencvenkilenc éves korosztályig terjed, ami jól mutatja a rendezvény sokszínűségét. A legnépesebb mezőnyt az alsó tagozatosok alkotják... Forrás: Pannortv.com: [teljes cikk >](#)

Videó: Silling István regényének bemutatója

A SzekerEst Csütörtök esték című közéleti programsorozata keretében az ismert kupuszini néprajztudós Silling István, az MTA külső köztestületének tagja a regény kialakulásának háttértörténetéről mesélt, illetve arról is, hogy ő maga nagy műkincsrajongó. [...] Ebben a művében is észrevétlenül bővíti az olvasó néprajzi ismereteit. A regény a második világháború utáni Zombor, Fiume és Belgrád háromszögének történelmébe nyújt betekintést, mindezt cselszövéssel, izgalommal és szerelemmel fűszerezve... Forrás: Pannortv.com: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Balogh István író, költő

Balogh István író, költő, nyugdíjas pedagógus, Zenta idején Pro Urbe életműdíjasa, 1946-ban született a Tisza-parti városban. Eddig huszonkét könyve jelent meg, műveit hét nyelvre fordították le, és néhány elbeszélése a tankönyvekbe is bekerült. [...] Legközelebb az epika áll hozzám, hiszen ez teszi ki munkáimnak legalább a kétharmadát. A rövidebb műfajokat szeretem: mese, monda, elbeszélés, kisregény. Tanárságom megtanított rá, hogy ezek a szövegek a kedveltebbek az olvasók körében. Van néhány

verseskötetem, valamint ismeretterjesztő és tudományos munkáim is. [...] Szeretnék még könyveket adni az olvasóim kezébe...
Forrás: Hetnap.rs: [teljes cikk >](#)

Vissza kell adni a tanév végén az ingyen tankönyveket Szabadkán

Szeptember közepén értesült a Szabad Magyar Szó arról – szülőktől, hogy a szabadkai általános iskolák egy részében a szülői értekezletek keretében aláírtak velük egy papírt, amely tulajdonképpen bizonylat arról, hogy átvették az ingyen tankönyveket. [...] Az ingyenes tankönyveket az osztálytanítóknak, illetve osztályfőnököknek vissza kell juttatni a tanév végén, 2026. június 30-áig... Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk >](#)

Hetvenéves a temerini Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület

A helyi magyar közösség tevékeny fiataljait is összefogó egyesület hetvenéves múltja során barátságok, szerelmek, családok születtek, a temerini Szirmai Károly Magyar Művelődési egyesületben héttől hetvenhét éves korig mindenki megtalálja otthonát. A kerek évforduló alkalmából szeptember 20-án a VI. Kórustalálkozó keretében színes jubileumi műsorral kedveskedtek a közönségnek, telház előtt léptek fel az egyesület csoportjai, majd a vendégfellépők előadása következett. [...] A Szirmai Károly Magyar Művelődési Egyesület a kilencvenes évek elején, egész pontosan harmincnégy évvel ezelőtt indította útjára a Tini Fesztivált... Forrás: Magyarstvo.rs: [teljes cikk >](#)

Kiállítás: A korlátlan átalakíthatóságról

Szeptember 13-án megnyílt Ana Vujović A korlátlan átalakíthatóságról című kiállítása a Szabadkai Kortárs Galériában. Ana vizuális művész, aki munkáiban különböző médiumokat ötvözt: térinstallációkat, szobrászatot, digitális művészetet és rajzot, gyakran hangkísérletekkel kiegészítve. Munkái a multimédia és a digitális formátumok segítségével a posztanalóg tapasztalatokat vizsgálják, miközben az egyén helyzetét elemzik az örökség, a környezet és a társadalom tükrében. [...] A kiállítás címét Roland Barthes A műanyag című szövegéből kölcsönöztük, melyben a művészeti anyagról mint olyan anyagról ír, amely betölti a „korlátlan átalakíthatóság eszméjét”... Forrás: Hetnap.rs: [teljes cikk >](#)

Interjú: De Negri Ibolya nemrég átvehette a Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetését

De Negri Ibolya, az Észak-bácskai Magyar Pedagógusok Egyesületének elnöke Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetésben részesült, amelyet a vajdasági magyar nyelvű oktatás és nevelés színvonalának emelése, valamint közösségépítő munkája elismeréseként kapott meg. [...] Építőmérnök vagyok, de 28 évig tanítottam a szakközépiskolában. A tanítás mellett kapcsolódtam be az Észak-bácskai Magyar Pedagógusok Egyesület munkájába. [...] 2007-től az egyesület elnöki tisztségét töltöm be. Képzéseink mindig aktuális témákra épülnek. Az utóbbi években a digitális eszközök alkalmazása, most pedig a mesterséges intelligencia használata került előtérbe. [...] Tesla Projekt egy nemzetközi kezdeményezés, amely a lemorzsolódás csökkentését célozza a középiskolás diákok körében... Forrás: Magyarstvo.rs: [teljes cikk >](#)

Konferencia: A minoritás poétikái V.

Az újvidéki Magyar Nyelv és Irodalom Tanszék 2021-ben indított tanácskozás-sorozatának idei rendezvényét A minoritás poétikái V. címmel rendezi meg október 8–9-én. [...] Az idei tanácskozást online tartják meg. A konferencia nyitott a közönség előtt: szeretettel várnak minden érdeklődőt!... Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

AUSZTRIA

A tudományt és kultúrát díjazták

Kabold egykori zsinagógájában adták át Burgenland tartomány tudományos és kulturális díjait. Hat személyiséget és két zeneiskolát tüntettek ki kiemelkedő hozzájárulásukért. A díjak a tudomány, a kultúra és az oktatás terén elért eredményeket méltatják, és hangsúlyozzák e területek fontosságát a társadalom számára. [...] A Fred-Sinowatz tudományos díjat Jankó Ferenc, a Soproni Egyetem docense kapta. Burgenlandnak, amely egykor Magyarország része volt, az Ausztriához való csatlakozás után új földrajzi identitást kellett kialakítania. [...] Baumgartner Gerhard történész a tudományos kulturális díjat vehette át. Munkásságát a kisebbségi közösségek kutatásának szentelte. Munkája magában foglalja a burgenlandi zsidók és a roma kisebbség történetét is... Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

50 év tambura Kópházán

Az 1975-ben alakult Kópházi Tamburazenekar ünnepelte ötven éves fennállását szombaton este. Az 50 éves jubileumi rendezvényt akkora érdeklődés övezte, hogy telt ház volt az eseményen. [...] Az első évek korlátozott erőforrásokkal teltek, mivel a csoport mindössze hét hangszerrel játszott – mondja Völgyi Géza, aki 1996-tól 2015-ig állt a tambura zenekar élén... Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

SZLOVÉNIA/MURAVIDÉK

Indul a magyar bérletes szezon

Szeptember 22-én ismét megtelt a lendvai Színház- és hangversenyerem nézőtere, ugyanis elkezdődött a magyar színházi szezon. Az évadot a Pesti Művész Színház Egy csók és más semmi című zenés vígjátéka nyitotta, amit a társulat pontosan húsz éve játszik. A Barta Gábor karnagy vezette zenekarral kísért darabban dr. Sáfrány ügyvéd irodájának viharos mindennapjaiba csatlakozhatott be a jól mulató lendvai közönség. [...] Az idei évadra rekordszámú, 417 bérlet kelt el a 444 férőhelyes terembe, ami 35 százalékos növekedés a szintén fokozott érdeklődéssel bíró előző évhez képest. A színházkedvelők egy eseménydús évad elé néznek... Forrás: Nepujas.net: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Kepe Kocon Lili

Magáévá tette az élethosszig tanulást, munkájával az általa szolgált közösséget segítette és segíti, folyamatosan a nemzet szolgálatában tevékenykedett. Most már azon muravidékiek sorában van, akik a muravidéki magyarság anyanyelvének és kultúrájának a megőrzése területén kifejtett munkájukért a magyar állam által adományozott, Magyar Arany Érdemkereszt kitüntetésben részesültek. A Muravidéki Magyar Rádió Ismeretlen ismerős című műsorának vendége Kepe Kocon Lili... Forrás: MMR.si: [teljes cikk >](#)

A Zois-ösztöndíj vesztesei

A Petőfi Sándor magyar tanulmányi verseny eredményei elismerésének kálváriájáról a Zois ösztöndíjrendszerben többször írtunk idén. [...] A kérdés a parlament elé is került, majd Horváth Ferenc nemzetiségi képviselő aktív közbenjárásával módosították a szabályzatot, így a 2025/26-os tanévtől ismét adminisztratív akadályoktól mentes a Zois-ösztöndíj odaítélése a magyar versenyen arany-, illetve ezüstérmesre elért diákoknak. De mi van azokkal, akik a 2024/25-ös tanévben jogosultak lettek volna a rangos ösztöndíjra, de az említett meghatározás miatt elutasították őket?... Forrás: Nepujas.net: [teljes cikk >](#)

HORVÁTORSZÁG

Idén is megtartották a multikulturális fesztivált Szentlászlón

A Szentlászlói Általános Iskola nyolc éve vesz részt más tanintézményekkel közösen egy multikulturális projektben, amelynek keretében negyedik alkalommal szerveztek fesztivált Szentlászlón múlt pénteken. [...] Az eseményen vendégként voltak jelen a Bellyei Általános Iskola diákjai, a helyi Petőfi Sándor Magyar Kultúregyesület tagjai, a pélmonostori Liszt Utcai Magyar Óvoda növendékei, valamint a szombathelyi projektpartnerek az ottani Mate Meršić Miloradić Horvát Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium képviselőit. Forrás: Kepesujas.com: [teljes cikk >](#)

Magyar filmklub az eszéki Urániában

Magyarország eszéki főkonzulátusa és az eszéki tudományegyetem Magyar Nyelv és Irodalom Tanszéke az Eszéki Zsidó Közösséggel társszervezésben tartott filmklubja keretében a Lefkovicsék gyászolnak című filmet vetítették le. [...] A filmklub következő estjére október 7-én kerül sor, a Most vagy soha című produkciót vetítik, kapcsolódva az aradi vértanúk emléknapihoz... Forrás: Kepesujas.com: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Beszélgetés: Szircsák Erzsébet, egyetemi tanár

A Kárpáti Igaz Szó Kulcslyuk rovatának vendége Szircsák Erzsébet professzor, az Ungvári Nemzeti Egyetem Belgyógyászat Alapjai Tanszékének a vezetője, az MTA külső köztestületének tagja. [...] Először a Belgyógyászati Tanszék asszisztense, docense, később professzora, idővel tanszékvezetője lettem. Beleástam magam a gasztroenterológiába. [...] Tudományos kutatásaim során aspiránsaimmal sokrétű kutatásokat végzünk a krónikus májelváltozások, az inzulinrezisztencia, az elhízás, a II. típusú cukorbetegség terén. [...] Külön kiemelném Ruszin László professzor urat, az MTA külső köztestületének tagját és Sztjepanov professzor urat. [...] A gasztroenterológiai elváltozások terén sok funkcionális beteg jelent meg, tehát amikor a páciensnek hiába nincs semmilyen szervi elváltozása, mentális okok miatt olyan tüneteket produkál, mintha lenne... Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

Jubileumát ünnepelte a Sislóci Líceum

Október 3-án ünnepelte fennállásának 75. évfordulóját a Sislóci Líceum. Az Ungvár közelében, a Homoki kistérséghez tartozó településen 1950-ben nyitotta meg kapuit az általános iskola, amely 1967-ben középiskolává alakult. [...] Az ünneplők és vendégek megtöltötték az 1991-ben épült, új iskolaépület legtágasabb termét, a klubot, ahol a diákok nyitótáncát követően Ruszka Diana, a líceum igazgatónöje köszöntötte a vendégeket. [...] Meskó János helytörténész levéltári kutatásai alapján az iskola megalakulásának körülményeiről tartott érdekes előadást... Forrás: Karpatin.ua: [teljes cikk >](#)

Bemutatták Kurmai-Ráti Szilvia Így kell Bódogulni című regényét

Október 3-án a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem Apáczai Csere János Könyvtárának olvasóterme adott otthont Kurmai-Ráti Szilvia legújabb regénye, az Így kell Bódogulni bemutatójának. Az alkalom az intézmény karrierkövetési osztályának szervezésében valósult meg. [...] A bemutatón Kurmai-Ráti Szilvia mesélt a regény keletkezésének folyamatáról, alkotói útjáról, valamint arról, hogy milyen üzenetet kíván közvetíteni olvasói felé. Beszélgetőtársa Shrek Timea volt, aki szintén az intézmény egykori diákja, valamint a könyv szerkesztője volt... Forrás: Karpataljaalap.net: [teljes cikk >](#)

Látópontok találkozója Kiscsősön

Látópontok szakmai találkozója és konferenciája vettek részt Kiscsősön a Pro Cultura Subcarpathica munkatársai. A civil szervezet eddig az egyetlen kárpátaljai Látópont, mely bekapcsolódott a kárpát-medencei hálózatba. Kárpátalja jelenleg egyetlen Látópontja a Nagyberegi Tájháza. [...] A rendezvényen anyaországi és határon túli Látópontok találkoztak, hogy bemutassák, megismertessék tevékenységüket és közösen gondolkodjanak az előttük álló feladatokról... Forrás: Karpatalja.ma: [teljes cikk >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Politikum: Oroszország rendszeresen próbálja befolyásolni a választásainkat

Vlagyimir Putyin szerint Romániában a hatalom manipulálta a népakaratot. A román külügy szerint épp Moszkva próbált belenyúlni a 2024-es elnökválasztásba kiberhadművelettel, álportálokkal és mesterséges intelligenciával. A román elnök már a vizsgálat eredményével érkezett Koppenhágába, amikor az orosz elnök megszólalt a Valdaj fórumon. [...] A dokumentum alapján a támadások több csatornán zajlottak egyszerre: célzott kibertámadások érték el a választási infrastruktúra egyes elemeit, miközben párhuzamosan nagy léptékű dezinformációs kampány is futott. [...] A konfliktus már nem csupán fegyveres formában zajlik, hanem digitális, információs és intézményi síkon is... Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#)

Feszültségek az oktatásügyben

A pedagógusok világnapja alkalmából közzétett vasárnapi üzenetében Daniel David oktatási miniszter megismételte, hogy Romániának szüksége van egy politikai paktumra az „Oktatás és kutatás évtizedéről”. [...] A romániai oktatás az elmúlt 35 év „legsötétebb időszakát” éli a kormány első deficitcsökkentő csomagjának megszorító intézkedései miatt – állapította meg üzenetében a Tanügyi Szabad Szakszervezetek Szövetsége. [...] Az új kerettantervek a többi között azt garantálják, hogy ne legyen több órája a magyar diáknak mint a román tanulónak. [...] Mihályfalvi Katalin, az RMDSz oktatásügyi alelnöke volt a Kolozsvári Rádió Tetőterasz című műsorának vendége... Forrás: Biharinaplo.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Bemutatták az unitárius egyházközsegeket ismertető könyvet

A Magyar Unitárius Egyház százötven gyülekezetét mutatja be Az egy Isten tiszteletére. A 450 éves unitárius egyház gyülekezetei című kötet, amelynek bemutatójára október másodikán, csütörtökön került sor a Vallásszabadság Házában. [...] A lelkészeknek kérdőívet kellett kitölteniük, amelyben bemutatták egyházközsegeiket, a települést, az unitárius közösséget, a jeles személyiségeket, helyi szokásokat, ünnepeket, hagyományokat. Nyolc év alatt készült el ez a kötet. [...] A lelkészekről beérkezett heterogén anyagot pedig Kovács Sándor és Gaal György író, az MTA külső köztestületének tagja, helytörténész egységesítette. Furu Árpád művészettörténész szintén az az MTA külső köztestületi tagja szerint az egyik kihívás a hatalmas mennyiségű információ rendszerezése volt, a másik pedig az építészeti elnevezések egységesítése... Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Egy kiadvány, ami sokat segíthet a szülőknek

Nemrég Marosvásárhelyen bemutattak egy kiadványt, ami ebben szeretne segíteni – derült ki Csép Éva Andrea, parlamenti képviselő, szakpolitikus közösségi média bejegyzéséből. A „Szülőként a digitális korban: Hogyan beszéljünk a gyerekekkel és a tizenévesekkel az internet veszélyeiről?” című tájékoztató azeLiberare egyesület munkájának eredménye, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem fordító szakos hallgatói magyar nyelvre fordítottak. [...] A jelentés arra is kitér, hogy mi volt az azonosított áldozatok esetében a kizsákmányolás módja, amiből kiderül, hogy a legtöbb eset a szexuális bűncselekmények közé sorolható (75,3%)... Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#)

Másfél évszázad után leemelték Hunyadi János szobrát a vajdahunyadi várról

152 év után először szerelték és emelték le a Hunyadi János szobrát a vajdahunyadi vár Buzogány-tornyáról. [...] A szobor restaurálása csak egy kisebb része a jelenleg zajló, 6,6 millió eurós felújítási projektnek, amelyet részben a helyreállítási alapból finanszíroznak. A munkálatok során összesen 27 elem helyreállítását tűzték ki célul. A vajdahunyadi vár Románia egyik legfontosabb turisztikai látványossága, [...] tavaly 381 ezer turista látogatta meg... Forrás: Transtelex.ro: [teljes cikk >](#)

Beszámoló: Marosvásárhelyen szervezte meg Vállalkozói klíma című eseményét a Romániai Magyar Üzleti Egyesület

Az RMÜE konferenciáján az előadások tükrözték azt, amit terveztünk – emelte ki Diósi László, az RMÜE elnöke, aki rámutatott, hogy nagyon sokrétű, szakmai mélységeket érintő és a gyakorlatban felhasználható tudást kaptak a résztvevők. A konferencián előkerült az adóügy kérdése, de szó volt a reformcsomagokról, az innovációkról, a bürokráciáról és a mesterséges intelligenciáról is. [...] Közben viszont vigyázni kell a módosításokkal, hiszen a folyamatos változtatás elrettentheti a külföldi beruházókat... Forrás: E-nepujsag.ro: [teljes cikk >](#)

Az erdélyi modernista építészetéről az októberi Korunkban

A lapszám célja, hogy egy sokrétű, de társadalmi szándékaiban és esztétikájában egyaránt gyakran félreértett mozgalom néhány alapvető erdélyi eredményét tisztázza és újraértékelje, különös tekintettel az épített örökség kérdéseire. Ehhez természetesen a legfontosabb bizonyítékként maguk a megépült épületek szolgálnak. [...] Az összeállítás egyben tisztelgés is ez előtt az örökség előtt. A tartalomról... Forrás: E-nepujsag.ro: [teljes cikk >](#)

Ismertető: Tíz éve látogatható ismét az Ereklýmúzeum

A több ezer dokumentumot és tárgyi emléket, valamint festményeket tartalmazó gyűjtemény darabjai között az aradi vértanúk személyes tárgyai is megtalálhatók, illetve olyan fegyverek vagy használati eszközök, amelyeket néhai honvédek adományoztak az Ereklýmúzeumnak, vagy éppen az aradi várban raboskodó szabadságharcosok készítettek. [...] Bognár Levente akkori aradi alpolgármester emlékeztetett arra, hogy az 1989-es rendszerváltás után sok időnek kellett eltelnie ahhoz, hogy a többségi román önkormányzati és intézményvezetők, véleményformálók elismerjék és elfogadják a magyarság számára fontos történelmi emlékeket... Forrás: Kronika.ro: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Művészet-e az, ami mesterséges intelligenciával készült?

A mesterséges intelligencia egyre inkább jelen van a kreatív világban, de még mindig sok vita övezi az AI-művészetet. Paál Timea reklámgrafikussal beszélgettünk, aki egyedi szemléletével használja az AI-t alkotói folyamatában. [...] Minden munkámnál feltüntetem, hogy AI segítségével készült, mert fontosnak tartom elkerülni a félreértéseket. Nem fotóművészet, nem rajz, nem festészet. A művészet és a végső alkotás a művészről szól és saját magának készíti. Az ő belső útja, megtalálja benne önmagát és felvállalja. [...] Fontos hangsúlyozni, hogy az AI önmagától nem csinál semmit. Gyakran hallani: „beírtál valamit, és kijött valami.” De ez nem így van... Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés Nagy Endre református lelkésszel „a keleti végekről”

Egyre nagyobb ugyan az asszimiláció és az előregedés veszélye, de így is hallani magyar szót az ország Kárpátokon túli régióiban, ahol még mindig számottevő magyar közösség él. Önazonosságuk, anyanyelvük és kultúrájuk ápolására, illetve őrzésére elsősorban az egyházak nyújtotta keretek között nyílik lehetőség. Nagy Endre református lelkipásztor több mint negyven éve szolgál „a keleti végeken”. [...] Valójában miben más ez a munka, mint az erdélyi, magyarok lakta gyülekezetekben? A hívek többsége nagyon igényli a közös együttlétet. [...] Én itt melegszívű, befogadó román lakosságot ismertem meg. Ebben a térségben inkább a görög hatás érződik... Forrás: Szabadság.ro: [teljes cikk >](#)

Bocskai-díjjal tüntette ki a Sapientia EMTE Kató Béla nyugalmazott püspököt

Bocskai-díjat adományozott a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Kató Béla emeritus püspöknek. Az Erdélyi Református Egyházkerület tavaly nyugalomba vonult püspöke részt vett az idén 25 éves fennállását ünneplő egyetem alapításában és fejlesztésében is, továbbá kuratóriumi elnöke volt a felsőoktatási intézményt fenntartó Sapientia Alapítványnak. [...] Kató Béla nyugalmazott püspökkel a Kolozsvári Rádió munkatársa Birtalan Albert beszélgetett a díjátadó után... Forrás: Kolozsvariradio.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk >](#)

Múltidéző: Gaál Sándor, a ciklotron és protongyorsító elméletének felfedezője

140 éve, 1885. október 4-én született Gogánváralján (Maros megye) Gaál Sándor hadmérnök, fizikai szakíró. [...] A két világháború közötti időszakban Angliában, Franciaországban és Németországban tett tanulmányutat, s korának modern fizikai szakirodalmát is módjában volt áttekinteni. [...] 1929-ben elsőként dolgozta ki a kaszkádgyorsítók működési elvét, amely lényegében azonos a

ciklotron működési elvével. E munkájában megelőzte az amerikai Lawrence-t, aki fizikai Nobel-díjat kapott a ciklotronért. [...] Kéziratok hagyatéka részben a Sepsiszentgyörgyi Megyei Múzeumban és a csernátoni falumúzeumban... Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Kitekintő: Mikor egyesül Románia és Moldova?

Felerősödhet-e Románia és a Moldovai Köztársaság egyesülését szorgalmazók hangja Chişinăuban, miután egy unionista párt is bejutott a parlamentbe? Foglalkoztatja-e a moldovai közvéleményt ez a kérdés? Van-e szándék a bukaresti és a chişinăui politikum részéről az egyesülésre? [...] A közvélemény-kutatások szerint a Moldovai Köztársaságban a megkérdezettek mindössze egyharmada támogatja a Romániával való egyesülést, a chişinăui hatóságok pedig mindig is tartózkodóan viszonyultak ehhez a témához. Már egyre kevesebb moldovai telepedik le Romániában, az elvándorlók inkább a Nyugatot választják... Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Videó: A II. világháborúra emlékeztek a vágsselyei levéltári konferencián

A II. világháború befejezésének 80. évfordulójára emlékezve szervezte meg a vágsselyei levéltár a hagyományos őszi szakmai konferenciáját. Ahogy az elmúlt években, úgy idén is a témához kapcsolódó kiállítást állítottak össze az intézményben, amely 2026. június 30-ig látogatható. [...] A korábbi évekhez hasonlóan most is több magyarországi és csehországi vendégelőadó tartott előadást a helyi szakembereken kívül... Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)

Szakmai nap Dunaszerdahelyen

„Az egészség a jövőnk – Tudás és megelőzés mindenkinek” címmel szervezett szakmai napot szombat délelőtt a Szövetség a Közös Célokért a Csallóközi Múzeum kiállítótermében. [...] Az eseményen elismert orvosok tartottak előadásokat korunk népbetegségeiről és azok megelőzéséről... Forrás: Dunaszerdahelyi.sk: [teljes cikk >](#)

Videó: Megújult a Kultúrpalota Révkomáromban

Október 2-án a nagyközönség is birtokba vehette a Duna Menti Múzeum felújított tereit: a könyvtárat, a zoológiai látványtárat és a dísztermet. Az 1913-ban épült Kultúrpalota az elmúlt két évben teljes körű felújításon esett át. [...] Az ünnepélyes megnyitón Paterka Pál, az intézmény vezetője elmondta megnyitották a [...] Kulcsár István Szakkönyvtárat, amely két részből áll. A 9500 darabos szakkönyvtárból kölcsönözni nem lehet, a helyben kutatást azonban lehetővé teszik. A történelmi könyvtár 40 ezer darabban büszkélkedik, a legrégebbi példány pedig egy 1526-ból származó Biblia... Forrás: Bumm.sk: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Kötetbemutató: Három korszak magyar képviselői a letűnt Csehszlovákiában

Csemadok Kassai Városi Választmánya szervezésében valósult meg október 2-án Popély Árpád – Simon Attila: Magyar parlamenti képviselet Csehszlovákiában c., 304 oldalas könyvének bemutatója, mely a magyar nemzetiségű képviselőket veszi sorba a prágai és pozsonyi parlamentben 1918–1992 között. [...] A felvidéki magyarok utoljára 1935 májusában választottak, majd hosszú idő telt el, mire 1954 novemberében újra urnához járulhattak, de ez már csak szavazás volt. Választási lehetőségre nem nyílt mód. Egy-egy választási körzetben csak egy jelölt indult. [...] Simon Attila, az MTA külső tagja kifejtette, hiánypótló kiadványról van szó, mert eddig nem állt rendelkezésre egy olyan munka sem, amely ismertette volna az egykori képviselők életútját, munkásságát... Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Kötet: Merre folyik a patak?

A XXXIX. Városi Kulturális Napok rendezvénysorozata keretében került sor a Csemadok Ligetfalui Alapszervezetének szervezésében a Horváth Júlia Borbála szerkesztésében megjelent Merre folyik a patak? című kötet bemutatására a Csemadok pozsonyi székházának Rákosi Ernő termében. A kötet szerkesztőjével Dunajszky Géza író, tanár beszélgetett. [...] A szóban forgó kötet A Kárpát-medence felfedezése sorozat első része, a Do you speak Magyar? projekt eredménye. [...] A beszélgetés során az is szóba került, hogy a Kárpát-medence felfedezése sorozatot azóta már folytatták a Délvidéken, Kárpátalján, Erdélyben, az Őrvidéken és Muravidéken is. Ennek kapcsán Horváth Júlia Borbála elmondta, a [...] különbségek azonban országon belül is vannak, teljesen más például Nyugat-Felvidék, mint Kelet-Felvidék... Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Megjelent Jezsó Ákos legújabb könyve

A közelmúltban a Magyar Napló és a FÓKUSZ Egyesület gondozásában megjelent Jezsó Ákos legújabb kötete, „Éjféltre kialszanak a lángok” címmel, amely lényegében a szerző felvidéki magyarság sorsát feldolgozó trilógiájának harmadik, s egyben befejező része. [...] Hiánypótló szépirodalomról van szó, hiszen a történelmi Magyarország szétدارabolását követő száz esztendő

meghatározta a határon túlra rekedt magyarok életét, jövőjét. [...] Arra törekedtem, hogy az igazságot írjam, azt, ami a fikciós regény lapjai mögött valóban megtörtént, vagy megtörténhetett az ezerfelé szétszórt felvidéki magyarsággal... Forrás: Korkep.sk: [teljes cikk >](#)

Madách Imre Irodalmi Nap: középpontban Fráter Erzsébet

Október 3-án immár huszonegyedik alkalommal szervezték meg a Madách Imre Irodalmi Napot. Az esemény középpontjában az idén százhetven évvel ezelőtt elhunyt Fráter Erzsébet élettörténete állt. Jarabik Gabriella, az alsósztregovai irodalmi múzeumot is fenntartó Szlovák Nemzeti Múzeum – A Szlovákiai Magyar Kultúra Múzeuma igazgatója köszöntőjében visszaemlékezett arra, hogy 2004 óta szervezik meg az irodalmi napot. [...] Praznovszky Mihály Madách-kutató legújabb, még megjelenés előtt álló kötetéből olvasott fel a nagyérdemű közönségnek. Aki belehalt a halhatatlanságba című leendő könyv Fráter Erzsébet életét taglalja... Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

A Harmos-pályázat ünnepélyes díjátadója a pozsonyi Brämer-kúriában

Szeptember 25-én 18. alkalommal adták át a Harmos Károly Országos Képzőművészeti Pályázat díjait a Szlovák Nemzeti Múzeum – A Szlovákiai Magyar Kultúra Múzeumában, a patinás Brämer-kúriában. [...] A közel két évtizedes múltra visszatekintő versenyt idén is öt kategóriában hirdették meg. A pályázat apropóját ezúttal Jókai Mór születésének 200. évfordulója adta. [...] A felhívásra 74 hazai magyar iskola több mint 500 alkotással válaszolt... Forrás: Ujszo.com: [teljes cikk >](#)